

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 90/2023-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] proti postupu Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 377/2020 a jeho uznesení z 27. augusta 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou [resp. návrhom označeným ako „sťažnosť/návrh na obnovu konania, resp. žiadosť o vydanie nového (opravného) rozhodnutia“] doručenou ústavnému súdu 23. decembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 377/2020 a jeho uznesením z 27. augusta 2020. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a jeho vec – ústavnú sťažnosť, o ktorej bolo týmto rozhodnuté, znovu prerokovať. Zároveň požaduje priznať mu primerané finančné zadostučinenie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 377/2020-20 z 27. augusta 2020 odmietol ako zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručenú ústavnému súdu 29. júna 2020, ktorou namietal porušenie čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tdo 4/2020 a jeho uznesením z 31. marca 2020.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Proti postupu ústavného súdu v označenom konaní a jeho rozhodnutiu z 27. augusta 2020 podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej tvrdí, že ústavný súd v predmetnom konaní pochybil v neprospech sťažovateľa, a to konkrétne v bode 47 a 48 odôvodnenia uznesenia, v ktorých nesprávne uviedol, že aj keď boli argumenty sťažovateľa (dôvody dovolania) reálne dôvodné a fakticky formálne i materiálne splňali podmienky dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, tieto mali byť odmietnuté ako podané neoprávnenou osobou podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku.

4. Podľa sťažovateľa ústavný súd zjavne prehliadol mimoriadne relevantnú skutočnosť, ktorú najvyšší súd v celom svojom rozhodnutí doslovne a opakovane zdôrazňoval, že osobou oprávnenou na podanie dovolania proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia o vine obvineného v časti výroku o vine, je iba minister spravodlivosti, pritom jeho oprávnenie na podanie dovolania je v tomto prípade limitované uplatnením jediného dovolacieho dôvodu, a to dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

5. Sťažovateľ tvrdí, že ústavný súd bez opory v rozhodnutí najvyššieho súdu rozšíril a nesprávne uzavrel, že sťažovateľ nemohol podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku proti žiadnemu výroku alebo porušeniu zákona, ktoré vytykal vo svojom dovolaní. Podľa neho ústavný súd zjavne prehliadol, že najvyšší súd rozhodoval v dovolacom konaní o dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a neodmietol ho ako podaný neoprávnenou osobou. Sťažovateľ trvá na názore, že mal právo v dovolaní napadnúť všetky výroky okrem výroku o vine a mal právo napadnúť odvolacie rozhodnutie pre akékoľvek procesné pochybenie v jeho konaní, a to aj v dovolacej námietke podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

6. Za nesprávny považuje sťažovateľ názor ústavného súdu, že v dovolacom konaní nebol oprávnenou osobou na jeho podanie vo vzťahu k namietanej nepreskúmateľnosti uznesenia odvolacieho súdu, ktorú subsumoval pod dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V tejto súvislosti zvýraznil, že dovolaním nenapádal výrok o vine, ale iné procesné pochybenie súdu druhého stupňa. Preto zhrnul, že ak ústavný súd v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 377/2020 jeho pôvodnú ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú, porušil tým základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. Ústavný súd mal podľa presvedčenia sťažovateľa jeho pôvodnú ústavnú sťažnosť vyhodnotiť ako dôvodnú a rozhodnutie najvyššieho súdu č. k. 2 Tdo 4/2020 z 31. marca 2020 zrušiť pre nevysporiadanie sa s dovolacími dôvodmi.

8. Podľa názoru sťažovateľa je absolútne neprijateľné a v rozpore so základným právom na súdnu ochranu a právom na spravodlivé súdne konanie, ak ústavný nielenže neodstránil nezákonnosť a pochybenie všeobecných súdov, ale ešte sám toto právo porušil bezprecedentným odmietnutím dôvodnej ústavnej sťažnosti.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 377/2020 a jeho uznesením z 27. augusta 2020.

10. Z obsahu ústavnej sťažnosti jednoznačne vyplýva, že sa ňou sťažovateľ domáha preskúmania a zrušenia konkrétneho rozhodnutia ústavného súdu, ktorého predmetom bolo rozhodovanie o sťažovateľovej predošlej ústavnej sťažnosti smerujúcej proti uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 2 Tdo 4/2020 z 31. marca 2020.

11. Podľa § 55 písm. c) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania je neprípustný, ak navrhovateľ sa ním domáha preskúmania rozhodnutia ústavného súdu.

12. Z citovaného zákona o ústavnom súde teda jednoznačne vyplýva, že ústavný súd nedisponuje v konaní o ústavnej sťažnosti právomocou preskúmať svoje vlastné právoplatné rozhodnutia, resp. im predchádzajúce postupy. Ak sa na ústavný súd fyzická osoba a lebo právnická osoba s takto formulovanou ústavnou sťažnosťou obráti, musí ju ústavný súd, rešpektujúc § 55 písm. c) zákona o ústavnom súde, vyhodnotiť ako neprípustnú. Popísaný koncept je diktovaný čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok. Výnimka uvedená v tomto článku ústavy je z hľadiska danej konkrétnej veci sťažovateľa irelevantná (pozri odôvodnenie tohto rozhodnutia nižšie).

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím ústavného súdu č. k. II. ÚS 377/2020 z 27. augusta 2020, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. c) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú (bod 1 výroku tohto uznesenia).

14. Pokiaľ sťažovateľ zamýšľal svojím návrhom iniciovať obnovu konania pred ústavným súdom, potom je potrebné uviesť, že na takéto postupy nie sú splnené ústavou a zákonom o ústavnom súde vyžadované podmienky.

15. Ako už bolo spomenuté, podľa čl. 133 ústavy proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu.

16. Podľa § 214 ods. 1 zákona o ústavnom súde právoplatné rozhodnutie ústavného súdu možno za podmienok ustanovených týmto zákonom napadnúť návrhom na obnovu konania pred ústavným súdom, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu. Ustanovenie § 55 písm. c) sa v tomto prípade nepoužije.

17. Ustanovenie § 215 zákona o ústavnom súde, ktoré vymedzuje procesnú legitimitáciu na podanie návrhu na obnovu konania, upravuje, že takýto návrh na obnovu konania pred ústavným súdom je oprávnený podať ten, kto bol vo veci uvedenej v § 214 účastníkom konania pred ústavným súdom a v jeho prospech orgán medzinárodnej organizácie rozhodol.

18. Napokon podľa § 216 zákona o ústavnom súde návrh na obnovu konania pred ústavným súdom podľa čl. 133 ústavy musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať označenie a) rozhodnutia ústavného súdu, proti ktorému smeruje, a b) rozhodnutia orgánu medzinárodnej organizácie, o ktoré sa opiera.

19. Už len zo samotného znenia citovaných ustanovení ústavy a zákona o ústavnom súde vyplýva, že v tomto prípade nie sú splnené podmienky na povolenie obnovy konania vedeného ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 377/2020, a to vzhľadom na absenciu takej podstatnej náležitosti, akou je rozhodnutie príslušného orgánu medzinárodnej organizácie (spravidla Európskeho súdu pre ľudské práva) vo vzťahu k označenému konaniu ústavného súdu v prospech sťažovateľa. Nevyhnutnosť splnenia tejto podmienky potvrdzuje rovnako znenie § 220 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ak ústavný súd zistí, že z rozhodnutia orgánu medzinárodnej organizácie nevyplýva povinnosť opätovného preskúmania napadnutého rozhodnutia ústavného súdu, návrh na obnovu konania ako zjavne neopodstatnený uznesením odmietne a naopak podľa § 220 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zistí, že z rozhodnutia orgánu medzinárodnej organizácie vyplýva povinnosť opätovného preskúmania napadnutého rozhodnutia ústavného súdu, svojím nálezom obnovu konania povolí a napadnuté rozhodnutie ústavného súdu zruší.

20. Sťažovateľ vo svojom návrhu na začatie konania neoznačil žiadne rozhodnutie orgánu medzinárodnej organizácie proti napadnutému uzneseniu ústavného súdu z 27. augusta 2020, ktoré by bolo v jeho prospech a o ktoré by oprel odôvodnenosť svojho terajšieho návrhu. Sťažovateľ dokonca nepreukázal, že by takéto konanie pred orgánom medzinárodnej organizácie vôbec inicioval.

21. Vychádzajúc z týchto okolností a citovaných ustanovení ústavy a zákona o ústavnom súde, neostáva iné iba konštatovať, že ak sa sťažovateľ svojím aktuálnym návrhom domáha obnovy konania pred ústavným súdom, potom na takýto postup nie sú splnené ústavou a zákonom vyžadované podmienky, čo je dôvodom na odmietnutie návrhu ako neprípustného podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde, prípadne (vzhľadom na znenie § 216 zákona o ústavnom súde na jeho odmietnutie pre nesplnenie náležitosti ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

22. Napokon ak sťažovateľ považuje svoje podanie za návrh na opravu uznesenia ústavného súdu č. k. II. ÚS 377/2020-20 z 27. augusta 2020 vydaním opravného uznesenia, potom ani na takýto postup nie sú splnené zákonné podmienky.

23. Podľa § 62 zákona o ústavnom súde ak tento zákon v piatej časti alebo šiestej časti neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, vzťahuje sa na konanie pred ústavným súdom podľa povahy veci primerane Civilný sporový poriadok. Podľa § 224 Civilného sporového poriadku súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejme nesprávnosti. O oprave súd vydá opravné uznesenie, ktoré doručí subjektom konania.

24. V danej veci je bez akýchkoľvek pochyb, že sťažovateľ vo vzťahu k uzneseniu ústavného súdu č. k. II. ÚS 377/2020-20 z 27. augusta 2020 nenamieta chyby v písaní alebo počítaní a ani iné zrejme nesprávnosti, ktorých „oprava“ by prichádzala do úvahy vo forme vydania opravného uznesenia. Nemožnosť takéhoto postupu signalizuje už samotná skutočnosť, že sťažovateľ sa domáha opätovne rozhodnúť o jeho pôvodnej ústavnej sťažnosti v podstate s opačným výsledkom, čo z tohto uhla pohľadu má za následok odmietnutie takéhoto návrhu ako zjavne neopodstatneného podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

25. Ústavný súd môže podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a ústavný súd tak žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nevyhovel (bod 2 výroku tohto uznesenia).

26. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu